

Höstsådda arealer 2010

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2010

I korta drag

Höstvetearealen på samma nivå som förra året
Höstvete är den vanligaste grödan som sås på hösten. Hösten 2010 såddes 356 700 hektar höstvete, vilket är i samma storleksordning som förra hösten. Jämfört med femårsgenomsnittet är det en ökning med 7 %.

Råg- och särskilt rågvetearealerna minskade
Årets höstsådda rågareal uppgår till 23 600 hektar, vilket är 15 % mindre än förra hösten. Rågvetearealen uppgår till 26 900 hektar och har därmed minskat med 33 % jämfört med förra året. Jämfört med femårsgenomsnittet är det en halvering av rågvetearealen.

Höstkornarealen minskade den här hösten
Höstkorn har under senare år börjat odlas i allt fler län. I år bröts trenden och arealen minskade till 13 200 hektar, vilket är 32 % mindre än förra hösten.

Höstrapsarealen minskade efter fem år med stadig ökning
Den här hösten har det såtts 64 500 hektar höstraps. Det är 14 % mindre än förra årets areal men i nivå med femårsgenomsnittet. Odlingen av höstraps har stadigt ökat under de fem senaste åren, så årets minskning innebär ett trenderbrott. Det är framförallt i de stora odlingslänen Östergötlands, Skåne, Hallands och Västra Götalands län som rapsodlingen har minskat den här hösten.

Regn under sensommaren försvårade höstsådden
På en hel del håll i landet kom det stora regnmängder i augusti och september när det var dags för höstsådd. Det medförde svårigheter när marken skulle bearbetas och en del av den planerade sådden blev därför inte av.

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 30 november 2010.
URN:NBN:SE:SCB-2010-JO18SM1001_pdf
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Förhållandevis stor höstsådd areal även i år	3
Höstvetearealen på samma nivå som förra året	3
Rågarealen minskade i år igen	3
Höstkornarealen backade efter tidigare uppgång	3
Rågvetearealen fortsatte att minska	3
Höstrapsarealen minskade för första gången på fem år	4
Något mindre arealer av ekologisk höstsådd	4
Regn under sensommaren försvårade höstsådden	5
Kommentarer till tabellerna	5
Tabeller	6
Teckenförklaring	6
1. Höstsådda arealer av höstvete och höstråg 2010	7
2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2010	8
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2010	9
Fakta om statistiken	10
Detta omfattar statistiken	10
Definitioner och förklaringar	10
Så görs statistiken	10
Statistikens tillförlitlighet	10
Bra att veta	11
In English	12
Summary	12
List of tables	12
List of terms	12

Statistiken med kommentarer

Förhållandevis stor höstsådd areal även i år

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljevaxter beräknas till 485 600 hektar totalt för riket. Det är 6 % mindre än förra årets arealer men i nivå med genomsnittet för de senaste fem åren. Uppgifterna har samlats in från ett urval av nära 4 000 lantbrukare.

Höstsådden utgörs av 356 700 ha höstvetete, 23 600 ha höstråg, 13 200 ha höstkorn, 26 900 ha rågvete, 64 500 ha höstraps samt 700 ha höstrybs.

Höstveteearealen på samma nivå som förra året

Höstvetete är den höstsådda grödan som det odlas mest av. På riksnivå är arealen i nivå med 2009 års areal och 7 % större än genomsnittet för de senaste fem åren. På länsnivå ligger de flesta skillnaderna jämfört med föregående år inom felmarginalen.

Rågarealen minskade i år igen

För riket totalt är årets höstsådda rågareal 23 600 hektar och därmed 15 % mindre än förra årets areal. Det är för andra året i rad en tillbakagång efter 2008 års kraftiga ökning till 35 200 hektar. Uppemot hälften av landets rågodling finns i Skåne.

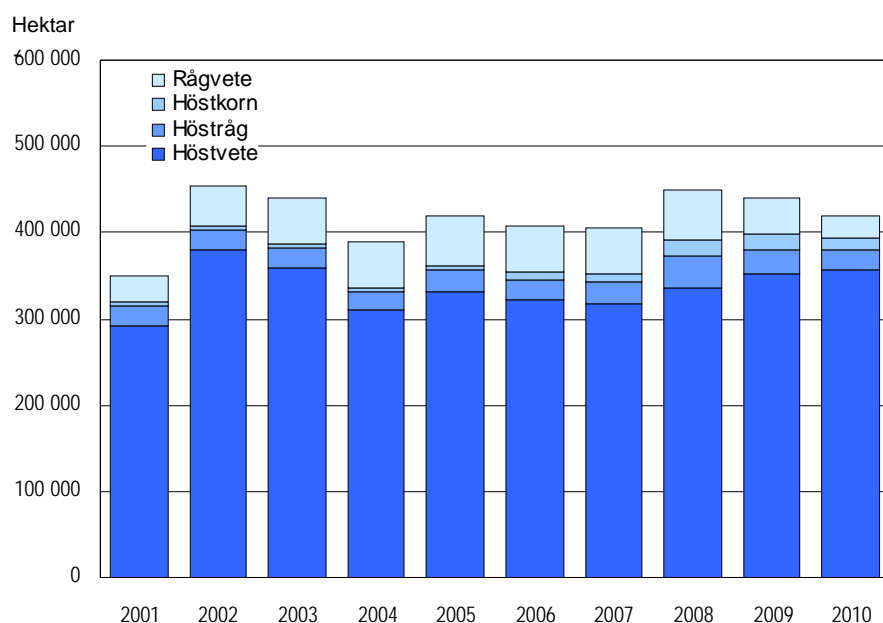
Höstkornarealen backade efter tidigare uppgång

Höstkorn har under senare år blivit en allt vanligare gröda. Under hösten 2008 ökade arealen med nästan 9 000 hektar, men årets höstsådd har inneburit en minskning med 6 300 hektar till totalt 13 200 hektar.

Rågvetearealen fortsatte att minska

I genomsnitt för landet som helhet är arealen rågvete 23 % lägre än förra året och hela 49 % lägre än femårsgenomsnittet. I år minskade den höstsådda arealen av rågvete mest i Östergötlands och Västra Götalands län. En bidragande faktor kan vara att skördeutfallet per hektar var förhållandevis lågt under både 2009 och 2010. Det har även rapporterats om problem med gulrostangepp.

Figur A. Höstsådda arealer av spannmål 2001–2010

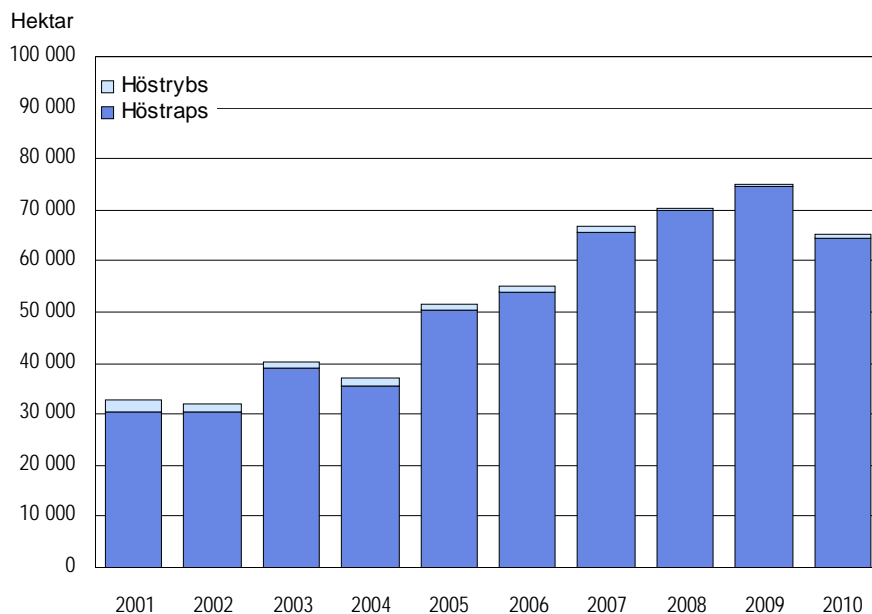

Höstrapsarealen minskade för första gången på fem år

Sådden av höstraps blev i år 64 500 hektar. Det är en minskning med drygt 10 000 hektar. Årets areal är 14 % mindre än förra året men samtidigt i nivå med femårsgenomsnittet. Odlingen av höstraps har stadigt ökat under de fem senaste åren, så årets minskning innebär ett trendbrott. Det är framförallt i de stora odlingslänen Östergötlands, Skåne, Hallands och Västra Götalands län som rapsodlingen har minskat den här hösten.

Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om cirka 700 hektar osäker.

Figur B. Höstsådda arealer av oljevaxter 2001–2010

Ekologisk höstsådd på samma nivå som förra året

Den ekologiskt odlade arealen av de höstsådda grödorna är i år drygt 22 000 hektar, vilket är i samma storleksordning som förra året. I tablå A redovisas de beräknade arealerna för 2009 och 2010.

Även inom den ekologiska odlingen är höstvetet den höstsådda grödan som det odlas mest av. Andelen höstvetet är dock lite lägre än inom den konventionella odlingen. Höstråg och rågvete är två höstsådda grödor som odlas i något större utsträckning inom den ekologiska odlingen.

Västra Götalands län är det län där det finns mest höstsådd areal som odlas ekologiskt, sammanlagt 6 800 hektar i år. Därefter följer i storleksordning Östergötlands med 4 000 hektar, Uppsala län med 2 500 hektar, Södermanlands, och Västmanlands län med 1 500 hektar följt av Skåne län med 1 400 hektar.

Liksom för den totala höstsådda arealen syns även inom den ekologiska höstsådda arealen samma tendens att höstrågararealen och rågvetearealen minskade under 2010. För höstkorn var det för få jordbruksföretag med uppgifter om höstsådd för att några resultat skulle kunna redovisas.

Med ekologisk höstsådd avses höstsådda arealer som lantbrukaren har för avsikt att odla med miljöersättning för ekologiska produktionsformer, certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsriktad produktion. Uppgifter om ekologisk höstsådd samlades in för första gången hösten 2005.

Tablå A. Höstsådda arealer som kommer att odlas ekologiskt

Gröda	Ekologisk höstsådd 2010 hektar	Medelfel, %	Ekologisk höstsådd 2009 hektar	Medelfel, %
Höstvete	15 400	4	14 000	4
Höstråg	2 600	8	3 300	7
Höstkorn	200	18
Rågvete	2 200	4	4 300	6
Höstraps	1 800	7	1 900	7
Höstrybs	300	7	200	13

Anm. Då medelfelet överstiger 35 % eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultatet (..).

Regn under sensommaren försvårade höstsådden

På en hel del håll i landet kom det stora regnmängder i augusti och september när det var dags för höstsådd. Det medförde svårigheter när marken skulle bearbetas och en del av den planerade sådden blev därför inte av.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps samt höstrybs 2010. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Areal-skattningar vars medelfel överstiger 35 %, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är slutliga. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2009. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 2005–2009.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available or too unreliable to be presented
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2010

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2010

	Höstvetete		Höstråg			
	2010 Areal, Medel- ha fel, %	2009 Areal, ha	2010 Areal, ha	Medel- fel, %	2009 Areal, ha	
Län						
Stockholms	13 500	8	13 400	400	20	500
Uppsala	30 500	6	28 400	1 600	24	1 500
Södermanlands	24 700	6	27 900	800	13	800
Östergötlands	52 100	5	51 700	2 900	12	3 200
Jönköpings	1 600	19	1 500
Kronobergs	600	19	800
Kalmar	12 300	8	11 800	800	21	800
Gotlands	8 800	8	6 200	600	28	800
Blekinge	3 000	13	2 800
Skåne	100 900	4	102 000	11 100	7	12 200
Hallands	10 100	12	11 300
Västra Götalands	62 700	5	64 000	3 400	13	4 300
Värmlands	3 900	23	2 900	500
Örebro	12 300	9	11 300	1 200
Västmanlands	16 100	7	14 700
Dalarnas	3 000	24	1 400	500
Gävleborgs	600	17
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	87 900	4	87 000	6 500	9	6 500
Götalands mellanbygder	38 900	5	38 600	5 500	10	7 200
Götalands n slättbygder	106 100	4	105 100	5 700	9	6 900
Svealands slättbygder	99 200	3	97 000	3 900	11	5 200
Götalands skogsbygder	15 900	8	17 300	1 300	22	1 000
M Sveriges skogsbygder	8 000	12	7 400	700	25	1 100
Hela riket						
2010	356 700	2	..	23 600	5	..
2009	352 600	2	..	27 800	5	..
2008	336 800	2	..	35 200	4	..
2007	316 900	2	..	25 800	5	..
2006	321 600	2	..	23 900	5	..
2005	332 400	2	..	24 700	7	..
Genomsnitt 2005–2009	332 100	27 500

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2010

2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2010

	Höstkorn		2009 Areal, ha	Rågvete		2009 Areal, ha
	2010 Areal, ha	Medel- fel, %		2010 Areal, ha	Medel- fel, %	
Län						
Stockholms	700	16	1 000
Uppsala	700	29	800
Södermanlands	1 900	11	2 200
Östergötlands	1 100	18	1 400	3 100	13	6 500
Jönköpings	700	24	900
Kronobergs	400	19	600
Kalmar	2 700	14	4 600	2 700	12	3 700
Gotlands	2 600	12	3 500	2 200	19	3 100
Blekinge	500	32	500	300	32	900
Skåne	4 000	10	6 900	4 200	16	4 500
Hallands	500	28	300	4 300	14	4 100
Västra Götalands	1 200	14	1 700	4 200	11	9 500
Värmlands	1 200
Örebro	700	21	900
Västmanlands
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	2 700	12	4 800	5 100	13	5 700
Götalands mellanbygder	6 900	8	10 500	6 500	12	7 700
Götalands n slättbygder	2 100	11	2 900	4 900	9	11 900
Svealands slättbygder	500	17	700	4 400	8	6 000
Götalands skogsbygder	900	24	500	4 600	11	7 400
M Sveriges skogsbygder	1 200	23	1 600
Hela riket						
2010	13 200	5	.	26 900	5	.
2009	19 500	5	.	40 400	4	.
2008	19 100	6	.	57 600	4	.
2007	10 500	8	.	52 000	4	.
2006	7 800	10	.	54 300	3	.
2005	4 100	9	.	57 000	4	.
Genomsnitt 2005–2009	12 200	.	.	52 300	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2010**3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2010**

	Höstraps		2009 Areal, ha	Höstrybs		2009 Areal, ha
	2010 Areal, ha	Medel- fel, %		2010 Areal, ha	Medel- fel, %	
Län						
Stockholms	1 300	15	700
Uppsala	1 300	14	600
Södermanlands	1 800	12	2 200
Östergötlands	5 200	9	7 700	-	-	-
Jönköpings	-	-	-
Kronobergs
Kalmar	3 100	10	3 800	-	-	-
Gotlands	3 900	9	3 500	-	-	-
Blekinge	900	21	600	-	-	-
Skåne	38 500	4	41 800
Hallands	1 000	15	3 100	-	-	-
Västra Götalands	5 400	14	9 400
Värmlands	-	-	-
Örebro	1 000	22
Västmanlands	700	18
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	30 200	4	34 200	-	-	-
Götalands mellanbygder	15 500	6	17 200
Götalands n slättbygder	9 300	8	15 700
Svealands slättbygder	6 200	7	4 500
Götalands skogsbygder	2 900	18	2 800
M Sveriges skogsbygder	300	13
Hela riket						
2010	64 500	3	.	700	32	.
2009	74 600	3	.	300	21	.
2008	69 800	3	.	600	21	.
2007	65 800	3	.	900	15	.
2006	53 900	3	.	1 000	18	.
2005	50 400	4	.	1 100	16	.
Genomsnitt 2005–2009	62 900	.	.	800	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

Fakta om statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer baseras på uppgifter som samlas in från jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningspopulationen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

Undersökningen avseende årets skördar av spannmål, trindsäd och oljeväxter omfattar ett urval av cirka 4 380 jordbruksföretag. Samma urval utnyttjas även för den ordinarie undersökningen om höstsådda arealer. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2010 ingick 3 964 jordbruksföretag i den ordinarie undersökningen av höstsådd. Urvalet för ekologisk höstsådd bestod av 1 672 företag. Undersökningen avser areal som under hösten besåts med höstvetete (inklusive dinkel), höstråg, höstkorn, rågvete, höst-raps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel av den totala höstsådden i landet.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Varje företags urvals-sannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess gröd-fördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolik-het att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut får i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in via internet eller per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med upp-giftslämnarna. Skattningar görs därefter för län, produktionsområden och hela riket.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkning-arna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 % (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 %) säga att intervallet $50\,000 \pm 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet \pm det dubbla medelfelet), dvs. 47 000–53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 % redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfall

Bortfallet år 2010 var 6,0 % och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

Över- och undertäckning

Urvalsramen baseras på årets aktuella uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå. Under 2010 uppgick övertäckningen till 1,8 %.

Arealer på jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestringar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under Statistik och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. De som kostnadsfritt önskar erhålla Statistiska meddelanden med jordbruksstatistik i pdf-format per e-post, kan anmäla det till statistik@jordbruksverket.se.

Beskrivning av statistiken

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i:

[Beskrivning av statistiken](#) för Höstsådda arealer 2010. Detta dokument finns tillgängligt på SCB:s och Jordbruksverkets webbplatser.

In English

Summary

In connection with the survey on crop yields in 2010 information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, winter triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of almost 4 000 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were selected. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

Since 1968, the survey on areas sown in the autumn has been based on interviews. Since 2005, the farmers can also use Internet as a tool for data provision to Statistics Sweden.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 %, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2009 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2010 are estimated at 485 600 hectares. Winter wheat is the most common autumn-sown crop with 356 700 hectares.

Areas of winter rape, 64 500 hectares, are 14 % less than 2009 but at the same level as the average for the previous five years.

Data on areas sown in the autumn that will be cultivated according to the system of organic farming have been collected since 2005. The organic farming areas sown in the autumn of 2010 are estimated at about 20 000 hectares.

List of tables

Explanation of symbols	6
1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2010	7
2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2010	8
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2010	9

List of terms

Areal	Area, acreage
Ekologisk	Organic
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljeväxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Winter triticale
Spannmål	Cereals